

Spis treści

■	Wprowadzenie	9
■	Autorzy opracowania	13
■	Kaszubi, Łemkowie, Ślązacy, Wilamowianie	19
	Mniejszość etniczna: uwagi definicyjne	19
	Kaszubi	21
	Łemkowie	23
	Ślązacy	26
	Wilamowianie	29
○	Rewitalizacja językowa i terminy pokrewne	31
■	Dyskryminacja i prześladowania w przeszłości: trauma historyczna	33
	Wpływ traumy historycznej na deklarowany stan zdrowia	36
	Społeczne konsekwencje traumy historycznej	38
	Rekomendacje, czyli jak obniżyć negatywne skutki traumy historycznej	40
○	Prześladowania i trauma historyczna w Wilamowicach	41
■	Psychologiczne konsekwencje dyskryminacji	43
	Dyskryminacja jako doświadczenie mniejszości: badania wśród Łemków i Wilamowian	44
	Doświadczenia kontaktu z mową nienawiści wśród Łemków i Wilamowian	47
	Związek między odczuwaną dyskryminacją a zaufaniem społecznym w czasie epidemii COVID-19: badania Łemków, Kaszubów i Ślązaków	50
	Wnioski i rekomendacje	53
○	Dyskryminacja Kaszubów: przejawy w życiu społnoty	54
○	Dyskryminacja doświadczana współcześnie (perspektywa członków społeczności): Łemkowie	56
○	Dyskryminacja Ślązaków	59

○	Jak prowadzić warsztaty antydyskryminacyjne	61
■	Stygmatyzacja związana z COVID-19: doświadczenia mniejszości	64
○	Ślązacy podczas pandemii COVID-19	69
○	Stygmatyzacja w mediach polskich	70
○	Stygmatyzacja mniejszości w czasie pandemii: wnioski i rekomendacje	71
■	Języki mniejszościowe w Polsce i ich użytkownicy: diagnozy, wyzwania oraz strategię wsparcia i rewitalizacji	74
	Przekaz języka i kompetencje językowe	79
	Praktyki językowe grup mniejszościowych	81
	Dyskryminacja na tle językowym	85
	Korzyści z używania języka rdzennego	89
	Wyzwania: skutki pandemii dla lokalnych języków	91
	Możliwe strategie ochrony języków mniejszościowych: rekomendacje	92
○	Język kaszubski jako jedyny ustawowo uznany język regionalny w Polsce	94
○	Dyskryminacja użytkowników niestandardowych odmian języka polskiego	95
■	Mniejszości językowe w Polsce na rynku pracy w dobie pandemii COVID-19 ...	97
	Dwujęzyczność (i wielojęzyczność) osób należących do mniejszości językowych w Polsce	97
	Korzyści z wielojęzyczności: wzrost kapitału ludzkiego i zmarnowany potencjał ..	98
	Problem braku oficjalnych danych statystycznych	99
	Utrata pracy i zmiana sposobu zarobkowania w trakcie pandemii COVID-19	101
	Obawa o utratę pracy	102
	Dyskryminacja przedstawicieli mniejszości etnicznych i językowych a ich sytuacja na rynku pracy	104
	Rekomendacje	106
○	Edukacja, media i turystyka na Kaszubach: obszary, w których poszukuje się osób dwujęzycznych	107
■	Wnioski i praktyczne rekomendacje: jak lepiej wspierać mniejszości etniczne, chronić różnorodność językowo-kulturową i budować lepsze relacje z grupą większościową?	109
	Rekomendacje w zakresie rozwiązań prawnych i systemowych	110
	Rekomendacje w zakresie edukacji	111
	Rekomendacje w zakresie komunikacji medialnej	112

■ **Streszczenie publikacji w języku kaszubskim. Mjészëznë a jejich jãzëkji procëm**

kryzisu	113
Vëbrónë etnjicznë a jãzëkòvé mjészëznë v Pòlsce	113
Historicznô trauma	115
Dyskryminacjô na stãpienjù wustawòdòwstwa ë jimplementacjé prawa	116
Gòdka njezgarë a drëgjé fòrmë przemòce a dyskryminacjé v pùblicznim rëmje ...	116
Jãzëkòvé jideologije ë dyskryminacjô z prziczënë jãzëka	117
Rezultatë dyskryminacjé	120
Situacjô etnjicznëch a jãzëkòvëch mjészëznów v Pòlsce wob pandemijô COVID-19	121
Ôrtë procëmdzejanjô dyskryminacjé ë wupravjanjô jé efektów	125

■ **Streszczenie publikacji w języku łemkowskim. Меншыны і іх языки в часі**

кризы	128
Выбраны етнічны і языковы меншыны в Польщы	128
Історична травма	130
Дискримінація на рівні законодавства і імплементації права	131
Язык ненависти і інчы формы насильства і дискримінації в публичным просторі	132
Языковы ідеології і языкова дискримінація	133
Наслідства дискримінації	135
Ситуация етнічных і языковых меншын в Польщы в часі пандемії COVID-19	136
Способы протидіяня дискримінації і направа ей наслідств	141

■ **Streszczenie publikacji w języku śląskim. Myńszości a jejich godki wobec**

kryzysu	144
Uobrane etniczne a godkowe myńszości we Polsce	144
Historyczno trauma	146
Dyskryminacyjo na požùmje ustawodowstwa a implymentacyje prawa	147
Godka rýnawici i inksze formy przemocy a dyskryminacyje we publicznyj pjezryńi	148
Godkowe ideologije i dyskryminacyjo na godkowym tle	148
Skutki dyskryminacyje	151
Sytuacyjo etnicznych a godkowych myńszości we Polsce wczos pandymije COVID-19	152
Spusoby przeciwdziałania dyskryminacyje a bajstlowańo její skutków	156

■ Streszczenie publikacji w języku wilamowskim. Dy Klinfelkjyn án jyr śpröha ym kryzys átkán	160
Oüsgykloüty etnyśy án klinśpröhfelkjyn y Pöln	160
Kistiöeryśy trauma	162
Dyskryminácjy ym gyzec án ráhtimplementácjy	162
Busytryd án ander öeta fur gywałt án dyskryminácjy ym publyśa ława	163
Śpröhideologyja án dyskryminácjy ym fáld fur śpröh	164
Dy efekta fur dyskryminácjy	166
Dy sytuácjy fun etnyśa án klinśpröhfelkjyn u Pöln yr cajt fur weltbetkrankyt fum COVID-19	167
Mytułn átkán yr dyskryminácjy án cym ryhta fu jyn efekta	170